

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора
Полтавського
державного аграрного університету
«__» _____ 2026 р. № ____

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ПОЛТАВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Полтава 2026

ЗМІСТ

1. Преамбула.....	3
2. Наша місія: Сіяти щоб зростати!.....	3
3. Наше гасло: Тут ти знайдеш своє!.....	3
4. Наші ключові цінності.....	4
5. Наші етичні принципи.....	6
6. Наші етичні норми	8
6.1. Загальні етичні норми.....	8
6.2. Спеціальні етичні норми.....	10
7. Для нас неприпустимо.....	13
8. Відповідальність за порушення етичного кодексу.....	15
9. Порядок розгляду порушень етичного кодексу.....	15
10. Прикінцеві положення.....	16
11. Додатки.....	17

1. ПРЕАМБУЛА

Етичний кодекс університетської спільноти Полтавського державного аграрного університету розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції»; Статуту ПДАУ, Колективного договору ПДАУ, Стратегії розвитку ПДАУ та інших локальних нормативних документів.

Метою Етичного кодексу університетської спільноти (далі – Кодекс) Полтавського державного аграрного університету (далі – Університет) є визначення та окреслення етичних принципів і цінностей, якими керується Університет у своєму розвитку та у формуванні академічної культури, що базуються на його місії та традиціях.

Усі представники університетської спільноти у своїй діяльності повинні керуватися принципами і нормами, наведеними в Кодексі, та нести особисту відповідальність за його дотримання.

Кожен член університетської спільноти дотримуючись Кодексу, здійснюватиме власний внесок у розвиток Університету, сприятиме зміцненню його іміджу і репутації.

2. НАША МІСІЯ: СІЯТИ ЩОБ ЗРОСТАТИ!

Університет є закладом інноваційної освіти центральної України з гармонійним поєднанням аграрно-продовольчої, адміністративно-управлінської, соціально-гуманітарної та виробничо-інженерної сфер підготовки висококваліфікованих фахівців, урахуванням національно-патріотичних інтересів, індивідуальних освітніх особливостей та потреб усіх зацікавлених сторін, у якому створено безпечний і комфортний простір. Університет є освітньо-науковим центром відкритого, інтегрованого середовища згуртованих, успішних, творчих, талановитих особистостей, які забезпечують реалізацію цілей сталого розвитку на регіональному, національному та світовому рівнях.

Ми сіємо знання, науку, інновації, партнерство та добрі цінності, щоб зростали люди, громади і держава.

Сіяти, щоб зростати! - це про щось значно більше ніж навчання, це про віру в людину. Ми добре знаємо, щоб для зростання потрібні щира турбота, мудрість, терпіння і праця, вкладена з душею. Як неможливо виростити хліб без любові до землі, так неможливо виховати професіонала без віри в нього. Університет щороку приймає молодих людей із їх мріями, прагненнями та пошуками себе. Ми плакаємо в них знання, любов до праці, відповідальність і людяність, щоб згодом вони зростали справжніми фахівцями, сильними особистостями та людьми, котрі створюють майбутнє України.

3. НАШЕ ГАСЛО: ТУТ ТИ ЗНАЙДЕШ СВОЄ!

Тут ти знайдеш своє! Наше гасло передає ідею, що Університет є простором самореалізації та особистісного розвитку для кожного. До Університету приходять не лише за знаннями, а й за можливістю знайти себе, своїх людей і справу, яка надихає. Тому важливо створити простір, де є горизонти для розвитку, підтримки, пошуку нових можливостей і сміливого руху вперед.

Тут ти знайдеш своє! - це про атмосферу, у якій тебе бачать, чують і цінують. Про місце, де можна бути собою, навчатися, помилятися, пробувати знову й зростати і врешті знайти: **свою мрію, свою справу, свій голос, своїх людей і своє майбутнє.**

4. НАШІ КЛЮЧОВІ ЦІННОСТІ

Людиноцентризм є ключовою цінністю нашого Університету, в основі якої повага до людини, її гідності, потреб, талантів і право на власний шлях розвитку. Ми переконані, що саме людина є головною цінністю, тому Університет це не лише місце здобуття вищої освіти, а також простір підтримки, довіри, розвитку і становлення особистості. Для нас важливо не просто навчити, а допомогти кожному розкрити свій потенціал, повірити у власні сили та знайти своє покликання. Для нас людиноцентризм це:

- повага до кожного незалежно від досвіду, поглядів чи обраного шляху;
- підтримка здобувачів, викладачів і працівників у професійному та особистісному зростанні;
- створення безпечного, доброзичливого та відкритого освітнього середовища;
- уміння чути, розуміти та співпрацювати;
- визнання того, що за кожним результатом, досягненням чи відкриттям стоїть людина, її праця та історія.

Повага до традицій є цінністю, яка поєднує минуле, сучасне і майбутнє нашого Університету. Ми переконані, що справжній розвиток неможливий без пам'яті про свої витоки, шани до досвіду поколінь, праці людей та духовної спадщини, на яких будується університетська спільнота. Для нас повага до традицій це:

- збереження академічної культури та університетських цінностей;
- шанобливе ставлення до історії, досвіду та здобутків попередніх поколінь;
- плекання української культури, мови, звичаїв і національної ідентичності;
- передавання професійних знань та любові до своєї справи;
- поєднання перевірених часом традицій із сучасними підходами та інноваціями.

Як аграрний Університет, ми особливо відчуваємо зв'язок поколінь, адже праця на землі завжди була символом спадкоємності, терпіння, відповідальності та поваги до життя. Саме тому ми цінуємо прості, але важливі речі: чесну працю, людяність, підтримку, єдність і вірність своїм кореням. Ми прагнемо, щоб кожен відчував себе частиною великої університетської родини, у якій бережуть пам'ять про минуле й водночас сміливо дивляться в майбутнє. Повага до традицій це наша вдячність тим, хто був до нас, і наша відповідальність перед тими, хто буде після нас. Це вміння берегти своє, щоб мати міцне коріння для подальшого зростання.

Партнерство (служіння) є цінністю, яка визначає нашу відповідальність перед людьми, громадою, професією та країною. Для нас Університет це не лише місце передачі знань, а спільнота людей, об'єднаних спільною метою: працювати задля розвитку суспільства, примноження добра та творення

майбутнього. Саме тому ми будемо стосунки на довірі, взаємоповазі, відкритості й готовності чути одне одного. Для нас партнерство це:

- співпраця між здобувачами вищої освіти, викладачами, роботодавцями, громадами та випускниками;
- взаємна підтримка й командна робота;
- відкритість до діалогу, нових ідей та спільних рішень;
- відповідальність за спільний результат;
- уміння об'єднувати знання, досвід і зусилля заради розвитку.

Водночас служіння це про внутрішню готовність працювати не лише заради себе, а й заради людей. Це про небайдужість, чесну працю і повагу до своєї професії.

Мотивація до розвитку є цінністю, яка спонукає нас постійно рухатися вперед, відкривати нові можливості, вдосконалювати себе та не зупинятися на досягнутому. Ми віримо, що справжня освіта починається там, де народжується бажання пізнавати, змінюватися, ставити перед собою нові цілі й сміливо йти до них. Для нас мотивація до розвитку це:

- прагнення до нових знань і постійного самовдосконалення;
- відкритість до змін, інновацій та сучасних викликів;
- підтримка ініціативності, творчості та активної життєвої позиції;
- готовність навчатися впродовж усього життя;
- сміливість виходити за межі звичного й шукати нові рішення.

Ми прагнемо створити середовище, у якому кожен здобувач вищої освіти, викладач і працівник відчуватиме внутрішній стимул зростати, відкривати власний потенціал і досягати нових вершин.

Усвідомленість є цінністю, яка вчить нас жити, навчатися і діяти відповідально, з розумінням власної ролі у світі, суспільстві та професії. Це про вміння бачити глибший зміст своїх рішень, слів і вчинків, розуміти їхній вплив на інших людей, громаду, природу та майбутнє. Ми віримо, що справжній фахівець це не лише людина з професійними знаннями, а особистість, яка усвідомлює свою відповідальність. Саме тому Університет прагне формувати не тільки компетентності, а й зрілість мислення, внутрішню культуру та ціннісні орієнтири. Для нас усвідомленість це:

- відповідальне ставлення до навчання, праці та власного розвитку;
- розуміння цінності знань, часу, людських стосунків і довіри;
- здатність приймати виважені рішення та відповідати за їхні наслідки;
- повага до природи, ресурсів, праці людей і навколишнього світу;
- уміння чути себе, інших і залишатися небайдужим;
- внутрішню чесність, здатність залишатися вірним своїм цінностям, поважати інших, визнавати помилки та постійно зростати як людина.

Саме усвідомленість дозволяє створювати сильні громади, відповідальний бізнес, сучасну науку й майбутнє, у якому головною цінністю залишається людина та життя.

5. НАШІ ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ

Члени університетської спільноти у своїй діяльності керуються такими принципами:

Людиноцентризм. Освітня, наукова та професійна діяльність ґрунтується на визнанні людини найвищою цінністю. Учасники академічної спільноти

поважають гідність, права, свободи, індивідуальність та потреби кожної особистості, сприяють її всебічному розвитку, самореалізації та добробуту.

Гуманізм та демократизм. Взаємовідносини, що базуються на засадах поваги до особистості, рівності, справедливості, відкритого діалогу та свободи висловлення думок. Право на участь у прийнятті рішень, що стосуються діяльності Університету, дотримання культури спілкування та взаємної відповідальності.

Національна свідомість та патріотизм. Сприяння утвердженню національної ідентичності, поваги до історії, культури, традицій та державної мови України. Усвідомлення своєї відповідальності за розвиток держави, суспільства та зміцнення авторитету України у світовому просторі.

Залученість. Члени університетської спільноти є патріотами Університету, підтримують його цінності та етичні принципи, вболівають за розвиток та примножують його традиції.

Професіоналізм. Високий рівень фахової підготовки, сумлінне виконання службових обов'язків, висока якість освітньої та наукової діяльності, упровадження сучасних підходів у професійній діяльності.

Забезпечення якості вищої освіти. Відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам, а також потребам заінтересованих сторін і суспільства.

Саморозвиток і самовдосконалення. Прагнення до постійного професійного, інтелектуального та особистісного розвитку, вдосконалення своїх компетентностей, критичного мислення та культури академічної праці.

Академічна свобода. Самостійність, незалежність членів університетської спільноти у здобуванні й поширюванні знань та інформації, проведенні наукових досліджень і застосуванні їх результатів.

Академічна доброчесність. Дотримання етичних принципів та визначених законом правил у навчанні, викладанні і науковій діяльності для утвердження довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

Інноваційність. Підтримка і розвиток нових ідей, сучасних підходів, технологій та методів навчання і досліджень. Відкритість до змін, творчий пошук, постійне вдосконалення професійної діяльності та готовність до впровадження прогресивних рішень.

Інтернаціоналізація. Орієнтація на розвиток міжнародного співробітництва, міжкультурного діалогу та інтеграцію у світовий академічний простір. Повага до культурного різноманіття, підтримка міжнародного партнерства та обміну знаннями й досвідом.

Відповідальність. Усі представники академічної спільноти несуть особисту відповідальність за результати професійної, освітньої та наукової діяльності.

Законність. Професійна діяльність співробітників Університету здійснюється виключно відповідно до чинного законодавства та локальних нормативних документів Університету.

Підзвітність. Сумлінне виконання обов'язків, спрямованість на досягнення поставлених завдань, готовність звітувати за підсумками своєї роботи та нести відповідальність за її наслідки.

Взаємна довіра та повага. Університетське середовище базується на довірі, доброзичливості та взаємоповазі, що сприяє вільному обміну ідеями, підвищенню якості освітньої і наукової діяльності.

Партнерство і взаємодопомога. Діяльність на засадах партнерської взаємодії, взаємної підтримки, відкритого діалогу та колективної співпраці, спрямованих на досягнення спільних освітніх, наукових і професійних цілей.

Чесність і порядність. Усі представники університетської спільноти повинні діяти чесно і порядно, протидіяти будь-яким формам корупції, уникати шахрайства, обману, крадіжок та будь-якої безчесної поведінки.

Справедливість і толерантність. Неупереджене, однакове ставлення до усіх учасників освітнього процесу, позбавлене дискримінації та нечесності.

Сміливість. Сміливість відстоювати етичні принципи навіть під тиском і виступати проти неправомірних дій, застосовувати підходи в навчанні та дослідженнях, які не сумісні з порушенням етичних норм.

Прозорість. Діяльність на засадах відкритості та доступності інформації. Прийняття рішень, організація освітнього процесу, оцінювання результатів навчання та професійна взаємодія зрозумілі, обґрунтовані, виключають приховування інформації, упередженість або конфлікт інтересів.

Конфіденційність. Конфіденційна інформація, отримана працівниками Університету під час виконання професійних обов'язків, може розголошуватися лише в межах службової необхідності та у спосіб, що виключає її використання в особистих інтересах або на шкоду учасникам освітнього процесу.

Екологічна та соціальна відповідальність. Усвідомлення відповідальності за вплив своєї діяльності на суспільство, довкілля та майбутні покоління, підтримка ідеї сталого розвитку, гуманного ставлення до людей, тварин і природи.

Гуманне ставлення до тварин. Дотримання принципів гуманного, відповідального й етичного поводження з тваринами. Здійснення освітньої, наукової та практичної діяльності, пов'язаної з використанням тварин, з урахуванням вимог законодавства, біоетики та стандартів благополуччя тварин, недопущенням жорстокого поводження з ними.

Безпека та добробут. Забезпечення фізичного і психологічного добробуту та підтримка сприятливого морально-психологічного клімату. Будь-яка діяльність здобувачів і працівників Університету не повинна створювати загрози життю, завдавати шкоди здоров'ю та майну представникам університетської спільноти.

6. НАШІ ЕТИЧНІ НОРМИ

6.1. Загальні етичні норми

Усвідомлюючи статус представника університетської спільноти, сповідуючи цінності Університету та керуючись етичними принципами й моральними нормами, кожен її член має:

- поважати права і свободи, честь і гідність кожної людини;
- дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту Університету, інших локальних нормативних документів Університету та загальноприйнятих правил поведінки;
- сприяти ефективній діяльності Університету, підтриманню його позитивного іміджу та репутації;

- шанувати історію, традиції, ім'я і символіку Університету, здобутки його визначних вчених, викладачів і випускників, котрі вписали яскраві сторінки у літопис вітчизняної та світової освіти і науки;

- коректно, ввічливо, толерантно, уникаючи дискримінації, ставитись до кожного члена університетської спільноти та гостей Університету, незалежно від статі, віку, посади, статусу, культурних, расових, національних відмінностей, соціального або географічного походження, стану здоров'я, політичних поглядів, релігійних переконань тощо;

- дотримуватись норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації, утримуватись від поширення неправдивої та/або неперевіреної інформації про Університет або членів університетської спільноти, розкриття конфіденційної інформації та персональних даних інших осіб, не виступати від імені Університету або його структурного підрозділу без спеціальних повноважень;

- дотримуватись академічної доброчесності, зокрема утримуватись від списування, плагіату, фальсифікації та/або допомоги іншим у таких діях, коректно цитувати й наводити джерела інформації, яка використовується в науковій та освітній діяльності тощо;

- утримуватись від будь-яких форм корупції (зловживання повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди та/або прямого чи опосередкованого пропонування такої вигоди іншим) та повідомляти керівництво Університету про будь-які прояви корупції, дотримуватись вимог антикорупційного законодавства України та вимог нормативних документів Університету;

- виявляти уважність до потреб колег, надавати необхідну допомогу та сприяти утворенню атмосфери співпраці й взаємної довіри, ставитись з довірою та вимогливістю один до одного, обмінюватись досвідом та інформацією для досягнення найкращих результатів діяльності;

- бути пунктуальним(ою), своєчасно реагувати на запити інших членів університетської спільноти, партнерів Університету та/або представників широкої громадськості, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань і взятих зобов'язань. Запізнення на заняття як з боку викладачів, так і з боку здобувачів вищої освіти є порушенням трудової дисципліни та водночас свідченням неповаги до інших учасників освітнього процесу;

- відповідально використовувати майно та обладнання Університету (приміщення, меблі, комп'ютерну техніку, телекомунікаційне і мультимедійне обладнання, бази даних, мережі тощо) за прямим призначенням, під час виконання посадових обов'язків та/або для професійного розвитку. Їх використання в особистих цілях допускається лише у виняткових випадках та за попереднім погодженням із керівником відповідного структурного підрозділу;

- забезпечувати належний стан робочого місця, оргтехніки й обладнання, підтримувати чистоту, порядок і справність майна. Робоче місце має бути простором для спокійної та зосередженої праці. У приміщеннях, де працюють кілька осіб, особисті чи тривалі службові розмови між працівниками та відвідувачами доцільно проводити у коридорі або в окремо відведених для цього приміщеннях;

- ефективно й раціонально використовувати ресурси Університету, зокрема теплову та електричну енергію, сприяти формуванню відповідального

ставлення до спільного простору та утвердженню атмосфери взаємної турботи;

- при роботі з інформацією оцінювати її критично, аналізувати джерела інформації, використовувати ті з них, які є офіційними, приймати рішення на основі достовірної та перевіреної інформації, поширювати лише ту інформацію, що відповідає дійсності;

- брати активну участь у загально університетських заходах, ініціативах та подіях. Така участь сприяє професійному, інтелектуальному й особистісному розвитку всіх членів університетської спільноти;

- під час проведення нарад, зустрічей та інших колективних заходів, вимикати мобільні телефони або переводити їх у беззвучний режим, а у разі необхідності телефонної розмови - залишати приміщення, не перешкоджаючи роботі інших присутніх;

- утримуватися від поширення інформації, зокрема розміщення коментарів на веб-сайтах і у соціальних мережах, що можуть завдати шкоди репутації Університету, підтримувати рішення та / або дії держави-агресора, збройних формувань та / або окупаційної адміністрації держави-агресора;

- дотримуватися політичної та релігійної нейтральності, не допускати нав'язування політичних, ідеологічних чи релігійних переконань у межах професійної та освітньої діяльності.

Спільне відзначення особистих подій працівників є важливим елементом розвитку корпоративної культури та підтримання доброзичливої атмосфери в колективі. Водночас проведення таких заходів не повинно порушувати трудову дисципліну чи перешкоджати виконанню службових обов'язків. Культура відповідального ставлення до вживання алкогольних напоїв ґрунтується на самодисципліні та взаємній повазі. Зловживання алкогольними напоями є неприпустимим і тягне за собою застосування відповідних санкцій.

Університетське середовище, як і будь-яка спільнота, може стикатися з труднощами та ситуаціями, що викликають невдоволення і конфлікти. У таких випадках важливо шукати конструктивні шляхи вирішення проблем, відкрито обговорювати їх та сприяти налагодженню спільної роботи, зберігаючи взаємну повагу та відповідальність. За неможливості спільного врегулювання конфліктної ситуації, діяти відповідно до Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ.

Учасники університетської спільноти визнають право кожної особи на особистий простір, відпочинок і позаробочий час. У професійній взаємодії дотримується баланс між робочими та приватними межами, що передбачає утримання від службових дзвінків, повідомлень та інших форм комунікації у позаробочий час, за винятком обґрунтованих та невідкладних випадків. Такий підхід сприяє збереженню психоемоційного благополуччя, запобіганню професійному вигоранню та формуванню культури взаємної поваги в академічному середовищі.

У відносинах з партнерами Університету та третіми сторонами кожен член університетської спільноти має:

- дотримуватись загальних норм етичної поведінки;

- ввічливо та з повагою ставитись до партнерів і гостей Університету;

- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами Університету, органами влади, професійними мережами тощо;

- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги Університету, отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;

- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке державне та власне майно або кошти Університету в приватних інтересах або з метою одержання неправомірної вигоди;

- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки іноземних партнерів і гостей Університету.

6.2. Спеціальні етичні норми

Дотримуючись загальних етичних норм, окремі представники університетської спільноти мають також дотримуватися відповідних спеціальних етичних норм.

Управлінському персоналу:

- виявляти лідерські якості та високий професіоналізм, бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим членам університетської спільноти у розвитку такої поведінки;

- поширювати ключові цінності серед співробітників і студентів, забезпечувати умови для утвердження та дотримання етичних принципів в університетському середовищі;

- виявляти повагу і ввічливість до всіх членів університетської спільноти;

- дбати про логічність, прозорість, чітку відповідність чинним вимогам законодавства своїх рішень та адміністративних дій;

- запобігати конфліктним ситуаціям, а в разі їх виникнення – розв'язувати на основі неупередженого, прозорого та докладного вивчення;

- не ухвалювати рішень на основі неперевіреної інформації або інформації, одержаної з анонімних джерел;

- діяти в межах посадових обов'язків, не допускати перевищення посадових повноважень.

- дбати про ефективне використання ресурсів Університету та враховувати інтереси Університету у своїй діяльності;

- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи співробітників та навчання здобувачів вищої освіти;

- вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, етичних принципів та стандартів поведінки;

- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо їх покращень;

- проводити регулярне оцінювання стану організаційної культури та виконання норм Етичного кодексу в Університеті.

Викладачам:

- сумлінно виконувати обов'язки викладача, науковця та наставника;

- здійснювати професійну діяльність на високому рівні, постійно розвивати й удосконалювати свою педагогічну майстерність, здобувати, примножувати, зберігати і поширювати наукові знання;

- дотримуватися в освітньому процесі та науковій діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти;

- дотримуватися правил етичної поведінки з колегами і здобувачами вищої освіти;

- дотримуватися вимог Етичного кодексу вченого України, принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій;

- вказувати свою належність до Університету під час опублікування результатів власних наукових досліджень та навчально-методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з Університетом;

- поважати гідність осіб, які навчаються в Університеті, прищеплювати їм любов до України, виховувати їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;

- мотивувати здобувачів вищої освіти до навчання, дбати про їх патріотичне, правове, екологічне та культурно-естетичне виховання;

- розвивати в здобувачів вищої освіти самостійність, ініціативу, творчі здібності;

- використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків, постійно підвищувати свій рівень володіння державною мовою, не допускати її дискримінації;

- бути чесними та об'єктивними в оцінюванні знань і досягнень здобувачів вищої освіти, своєчасно виставляти оцінки і надавати вичерпні відгуки, щоб допомогти здобувачам покращувати свої навички;

- власним прикладом сприяти формуванню академічної культури;

- не допускати будь-якої дискримінації членів університетської спільноти;

- не допускати публічного коментування чи заочного обговорення приватного життя або особистих якостей здобувачів вищої освіти, викладачів, адміністрації чи інших співробітників;

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу, проводити обговорення під час навчальних занять таким чином, щоб продемонструвати повагу до різних думок;

- демонструвати здобувачам вищої освіти та колегам емпатію та розуміння у важких обставинах;

- бути об'єктивними у професійному оцінюванні колег, поважати їх особистісний простір, об'єктивно і справедливо оцінювати результати наукової та освітньої діяльності;

- утримуватись від відносин, які можуть заважати ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів наукової та освітньої діяльності, зокрема, комерційного партнерства, відносин боржника та кредитора, непередбаченої винагороди тощо

- не використовувати свої професійні відносини зі студентами в особистих цілях;

- прагнути відповідати високим стандартам професійної та академічної діяльності, визначеним профілем академічного працівника Університету (Додаток А).

Допоміжному персоналу:

- розуміти специфіку роботи в Університеті, який є інтелектуальним осередком освіти й науки;

- виявляти повагу і бути ввічливим до всіх представників університетської спільноти;

- виявляти чесність, порядність і відповідальність у виконанні своїх функціональних повноважень;

- дотримуватися умов конфіденційності в користуванні службовою інформацією;
- створювати в межах своїх фахових повноважень сприятливі умови для роботи працівників та навчання здобувачів вищої освіти Університету;
- не допускати публічного коментування приватного життя чи особистих якостей інших членів університетської спільноти.

Здобувачам вищої освіти:

- дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку Університету;
- дотримуватися загальної культури поведінки, проявляти ввічливість, коректність, доброзичливість та повагу до всіх учасників освітнього процесу;
- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання;
- бути присутніми на заняттях у визначений розкладом час, окрім випадків, коли відсутність є обґрунтованою об'єктивними причинами, що має бути підтверджено документально та оформлено в установленому порядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- використовувати всі можливості, які пропонує Університет, для особистісного розвитку, прагнути до формування якостей, що відповідають профілю випускника університету (додаток Б);
- обстоювати цінності академічної доброчесності та дотримуватися її принципів в усіх видах діяльності в університетському просторі та за його межами;
- виконувати письмові роботи й інші завдання самостійно, уникаючи плагіату й фальсифікацій та дотримуючись встановлених вимог;
- утримуватись від списування та/або використання будь-яких недозволених матеріалів, носіїв інформації чи технічних засобів під час контрольних заходів;
- не надавати прямо або опосередковано неправомірну вигоду чи подарунок іншим членам університетської спільноти з метою схилити їх до протиправного використання службових повноважень, повідомляти керівництво Університету про будь-які прояви корупції, конфлікту інтересів;
- усвідомлювати неприпустимість публічного коментування приватного життя чи особистих якостей студентів, викладачів та інших членів університетської спільноти.
- утримуватись від створення перешкод освітньому процесу, зокрема, від зайвих розмов, використання мобільних телефонів під час занять тощо;
- поважати права та свободи інших осіб, толерантно ставитися до релігійних, політичних, філософських і світоглядних думок інших людей, що не суперечать конституційним принципам та цінностям;
- з повагою ставитися до звичаїв та традицій різних етнічних, національних, релігійних і соціальних груп;
- не допускати будь-яких форм агресії, дискримінації за будь-якою ознакою, сексуальних домагань;
- надавати підтримку іншим студентам, зокрема студентам молодших курсів, під час їх навчання і адаптації до студентського життя;

- надавати перевагу діловому стилю одягу, бути охайними;
- обережно ставитися до майна, дотримуватися чистоти в приміщеннях, з повагою ставитися до роботи допоміжного персоналу;
- не допускати виготовлення, вживання та розповсюдження будь-яких наркотичних засобів;
- контролювати свою поведінку, прояви емоцій, не дозволяючи особистим симпатіям або антипатіям, а також настрою впливати на освітній процес;
- дотримуватися етичних норм спілкування та співпраці в університетському просторі та за його межами, уникати в освітньому процесі будь-яких порушень етичних норм.

7. ДЛЯ НАС НЕПРИПУСТИМІ:

- будь які прояви академічної недоброчесності;
- свідоме невиконання посадових обов'язків, прихована протидія виконанню посадових обов'язків іншими представниками університетської спільноти;
- систематичне ігнорування своїх обов'язків, несвоєчасне виконання завдань без поважних причин, недбале ставлення до навчальної, викладацької чи наукової діяльності;
- використання службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди;
- отримання чи пропонування незаконної винагороди або матеріальної вигоди за надання переваг у навчанні, наукових дослідженнях, посадовому просуванні тощо;
- вплив приватних, сімейних, суспільних або інших стосунків чи інтересів на прийняття рішень під час виконання своїх посадових обов'язків;
- дії, які завдають шкоди іншим членам університетської спільноти чи майну Університету та перешкоджають здійсненню освітнього процесу, проведенню наукових досліджень;
- вияв фізичного або морального насильства, агресії, сексуальні домагання;
- дії, що принижують гідність людини або створюють психологічний дискомфорт: систематичні образи, приниження, висміювання, залякування, психологічний тиск або шантаж, мобінг у трудовому середовищі або булінг серед здобувачів вищої освіти;
- прояв будь-якої з форм дискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, а також за мовними або іншими ознаками;
- небажана фізична увага або контакт, включаючи нав'язливе вторгнення в особистий простір або непрошене фізичне втручання;
- пропозиції інтимного характеру або небажані висловлювання, коментарі та натяки сексуального характеру;
- вживання в університетському просторі ненормативної лексики, інші порушення загально визнаних норм поведінки;
- принизливі коментарі щодо зовнішнього вигляду, одягу, віку, статі, сімейного стану, сексуальної орієнтації, ідентичності, віросповідання,

політичних поглядів, матеріального становища, національності, місця проживання тощо;

- поширення чуток, обговорення особистого або сімейного життя колег, членів їх сімей та інших близьких осіб;
- публічна комунікація неспроможності жінок або чоловіків до певних сфер діяльності через стереотипні уявлення;
- розподіл завдань або ролей у груповій роботі за стереотипними уявленнями про жінок і чоловіків;
- ігнорування кар'єрного просування жінок порівняно з чоловіками;
- відмова у прийнятті на роботу жінок через потенційну потребу у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами, відмова їм у такій відпустці, відмова чоловікам і жінкам у відпустці по догляду за дітьми або в прийнятті їх на роботу через потенційну потребу в такій відпустці;
- наклеп, зловмисне завдання шкоди репутації членам університетської спільноти;
- поширення, схвалення або участь у мові ворожнечі, а саме будь-якій формі розпалювання, поширення або виправдання ненависті та насильства щодо особи чи групи осіб за певними ознаками, зокрема, статі, сексуальної орієнтації, раси, етнічної приналежності, національності, мови, соціального статусу, релігії чи інших переконань;
- пропагування війни, національної та релігійної ворожнечі, зміну шляхом насильства конституційного ладу або територіальної цілісності України;
- виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, у тому числі шляхом представлення збройної агресії росії проти України як внутрішнього конфлікту, громадянського конфлікту, громадянської війни, заперечення тимчасової окупації частини території України;
- будь-яке принизливе, упереджене ставлення до осіб з інвалідністю, осіб, які проживали/ проживають на тимчасово окупованих територіях України та територіях ведення бойових дій, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та ветеранок, незалежно від їхнього стану здоров'я, участі в бойових діях, військового звання чи соціального статусу;
- використання без відповідного дозволу університетської символіки в приватних чи публічних заходах, що не пов'язані з діяльністю Університету, з метою отримання матеріальної або нематеріальної вигоди;
- оприлюднення в засобах масової інформації та в соціальних мережах неперевіреної, неточної або неправдивої інформації особистого чи академічного характеру про Університет та членів його спільноти;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю, підробка та використання підроблених документів, зокрема тих, що мають відношення до навчання чи посадового становища в Університеті тощо;
- дії, що порушують баланс між роботою і приватним життям: систематичні звернення або вимоги у позаробочий час без нагальної потреби, ігнорування права на відпочинок, нав'язлива комунікація поза межами робочого часу, втручання в особисте життя;
- розголошення персональних даних без дозволу, використання конфіденційних даних у власних інтересах або на шкоду іншим;

- пропагування наркоманії, токсикоманії, алкоголізму, тютюнопаління та інших шкідливих звичок;
- дії, що створюють загрозу фізичній, психологічній або інформаційній безпеці учасників освітнього процесу, зокрема недотримання правил охорони праці, правил безпеки або внутрішніх регламентів тощо.

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕТИЧНОГО КОДЕКСУ

Порушення етичних принципів і норм передбачає відповідальність члена університетської спільноти, залежно від характеру і змісту порушень, а також ступеня їх умисності.

Незначними порушеннями вважаються ті, які не завдають значних репутаційних втрат іншим членам університетської спільноти та Університетові загалом і спричинені браком досвіду чи недостатнім розумінням принципів та норм академічної етики.

У разі незначного порушення норм Кодексу можуть застосовуватися заходи профілактичного та виховного характеру, зокрема усне зауваження, рекомендація щодо усунення порушення або письмове попередження. При цьому пріоритет надається діалогу, роз'ясненню та запобіганню повторним порушенням.

До значних порушень належать порушення, що завдають значної шкоди іншим членам університетської спільноти та/або репутації Університету, а також повторно вчинені незначні порушення.

За порушення положень Кодексу до особи можуть застосовуватися заходи морального впливу та дисциплінарної відповідальності відповідно до локальних нормативних документів, а також адміністративної або кримінальної відповідальності відповідно до чинного законодавства України.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності регламентовано Кодексом академічної доброчесності ПДАУ.

Представники академічної спільноти, які порушують етичні норми заслуговують на протест та осуд освітянської, наукової і студентської громад.

9. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕНЬ ЕТИЧНОГО КОДЕКСУ

Будь-який представник університетської спільноти може поскаржитися на порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, зокрема письмово звернутися до керівника відповідного структурного підрозділу, навівши докази фактів, викладених у письмовому зверненні. Неприйнятно подавати безпідставні та/або анонімні скарги та підтримувати їх подання.

Розгляд звернень забезпечує керівник відповідного структурного підрозділу, до штатного складу якого належить звинувачена в порушенні особа чи група осіб. Керівник у встановленому порядку організовує колегіальний розгляд справи на засіданні відповідного підрозділу.

У разі незначного порушення норм Кодексу можуть застосовуватися заходи профілактичного та виховного характеру, зокрема усне зауваження, рекомендація щодо усунення порушення або письмове попередження. При цьому пріоритет надається діалогу, роз'ясненню та запобіганню повторним порушенням.

У випадку значного порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, керівник відповідного підрозділу уповноважений ініціювати розгляд

справи на Комісії з етики та управління конфліктами. Склад Комісії затверджує Вчена рада Університету, її діяльність регламентується Положенням про комісію з етики і управління конфліктами ПДАУ. Висновки комісії мають рекомендаційний характер і керівництво Університету чи його підрозділу може брати їх до уваги, ухвалюючи остаточне рішення щодо порушника Кодексу.

Порядок розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності членами університетської спільноти регламентовано Положенням про Комісію з етики та управління конфліктами у Полтавському державному аграрному університеті.

Порядок розгляду порушень, пов'язаних із насильством, зокрема гендерно зумовленим, сексуальними домаганнями і дискримінацією, розглядаються відповідно до Положення з протидії дискримінації, сексуальним домаганням та підтримки рівності у ПДАУ.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей Кодекс відрізняється від інших політик Університету, які стосуються сфери доброчесності, але узгоджується з ними: Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату ПДАУ, Положенням про Комісію з етики та управління конфліктами ПДАУ, Правилами використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі ПДАУ та іншими. Кодекс встановлює загальні принципи та норми поведінки, в той час як інші документи надають конкретні інструкції та процедурні вказівки.

Кодекс ухвалений вченою радою Університету та відкритий до змін. Пропозиції щодо змін і доповнень до Кодексу, може вносити кожний член університетської спільноти. Зміни та доповнення вносяться на підставі рішення вченої ради Університету.

Розробники:

Ректор

Перший проректор

Проректор з науково-педагогічної роботи

Керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Завідувач навчальної лабораторії моніторингу якості освіти та

акредитаційного супроводу

В.о. голови студентського Сенату

Голова профспілки

Олександр ГАЛИЧ

Валентина АРАНЧІЙ

Андрій ДОРОШЕНКО

Інна ЛАВРІНЕНКО

Тетяна ЯПРИНЕЦЬ

Іван ДРОФА

Юлія РАДОЧІНА

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ради з якості вищої освіти університету

_____ р. № _____

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання вченої ради університету

_____ р. № _____

ПРОФІЛЬ АКАДЕМІЧНОГО ПРАЦІВНИКА УНІВЕРСИТЕТУ

Доброчесність. Академічний працівник нашого університету є людиною високої професійної та моральної культури, для якої чесність, справедливість і повага є основою щоденної діяльності та визначає ставлення до студентів, колег, професії та суспільства. Ми цінуємо викладачів які:

- діють чесно, відкрито та відповідально;
- дотримуються принципів академічної доброчесності у викладанні, науковій діяльності та комунікації;
- поважають гідність кожного учасника освітнього процесу;
- формують атмосферу довіри, партнерства і взаємної поваги;
- власним прикладом виховують у здобувачів вищої освіти відповідальність і культуру професійної поведінки.

Командоорієнтованість. Академічний працівник нашого Університету усвідомлює цінність співпраці, взаємної підтримки та спільної відповідальності за розвиток університетської спільноти. Сильний університет будується не окремими досягненнями, а спільною працею людей, об'єднаних спільними цінностями та метою. Командоорієнтованість це:

- готовність до співпраці та відкритого професійного діалогу;
- уміння працювати в команді, ділитися досвідом і підтримувати колег;
- взаємоповага та довіра у професійному середовищі;
- орієнтація на спільний результат і розвиток Університету;
- створення атмосфери партнерства між викладачами, студентами, працівниками та роботодавцями.

Відповідальність. Академічний працівник нашого університету усвідомлює значущість своєї професії та відповідальність перед студентами, університетом, суспільством і державою. Викладач не лише передає знання, а й формує світогляд та цінності майбутнього покоління фахівців. Відповідальність це:

- сумлінне виконання професійних обов'язків;
- якісна підготовка до освітнього процесу та наукової діяльності;
- чесність у прийнятті рішень і оцінюванні результатів навчання;
- дотримання професійної етики та університетських цінностей;
- усвідомлення впливу власного слова, прикладу й діяльності на здобувачів вищої освіти і колег.

Відповідальний викладач - це наставник, якому довіряють, який надихає, підтримує та допомагає студентам зростати професійно й особистісно.

Самовдосконалення. Академічний працівник нашого університету це людина, яка постійно розвивається, навчається й удосконалює свої професійні та особистісні компетентності. У сучасному світі освіта й наука постійно змінюються, тому готовність до безперервного розвитку є необхідною умовою професійної діяльності. Самовдосконалення це:

- прагнення до нових знань, професійного й наукового розвитку;
- відкритість до інновацій, сучасних технологій і нових підходів в освіті;
- готовність до змін, саморефлексії та вдосконалення власної діяльності;
- розвиток педагогічної майстерності, наукової культури й комунікаційних навичок.

ПРОФІЛЬ ВИПУСКНИКА УНІВЕРСИТЕТУ

Лідерство. Випускник нашого Університету - це лідер, який здатний брати на себе відповідальність, приймати рішення та вести за собою інших. Лідерство для нас це не лише про управління чи високі посади, а насамперед про внутрішню силу, ініціативність, готовність діяти й бути прикладом для інших. Ми прагнемо готувати фахівців, які:

- уміють працювати в команді та об'єднувати людей навколо спільної мети;
- не бояться викликів і здатні знаходити рішення у складних ситуаціях;
- готові брати відповідальність за власні дії та результати своєї праці;
- проявляють активну громадянську позицію та прагнуть позитивних змін;
- поєднують професійність із людяністю та повагою до інших.

Справжнім лідером є людина, яка не лише досягає успіху сама, а й допомагає зростати іншим. Саме тому ми формуємо середовище, у якому здобувачі вчаться бути ініціативними, самостійними та впевненими у своїх силах.

Креативність. Випускник нашого університету - це людина, яка здатна мислити творчо, бачити нові можливості та знаходити нестандартні рішення. У сучасному світі розвиток неможливий без відкритості до нових ідей, інновацій і сміливості виходити за межі звичного. Креативність народжується там, де є свобода думки, допитливість і бажання вдосконалювати світ навколо себе. Саме тому Університет підтримує ініціативність, науковий пошук, творчий підхід до навчання й професійної діяльності. Наші випускники:

- уміють адаптуватися до змін і швидко реагувати на сучасні виклики;
- здатні генерувати нові ідеї та впроваджувати інновації;
- поєднують фундаментальні знання із сучасними технологіями та практичним досвідом;
- мислять гнучко, критично й перспективно;
- не бояться експериментувати, навчатися й шукати нові шляхи розвитку;
- мають сміливість бачити більше, мріяти масштабно та створювати нове там, де інші бачать лише звичне.

Суспільна орієнтованість. Випускник нашого університету - це людина, яка усвідомлює свою відповідальність перед суспільством, громадою та країною. Ми прагнемо виховувати фахівців, для яких професія це можливість приносити користь людям і бути причетними до розвитку держави. Наші випускники:

- небайдужі до потреб людей і проблем суспільства;
- готові працювати заради спільного добра;
- виявляють повагу до громади, культури, традицій та національних цінностей;
- відповідально ставляться до природи, ресурсів і майбутніх поколінь;
- мають активну громадянську позицію та беруть участь у розвитку України.